

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 8P/105/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8322201278
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubov Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2022:8322201278.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ľubov Vargovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. L. N., J. XX.XX.XXXX a mal. M. N., J. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, za účasti rodičov S. N., J. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXX, t. č. bytom K. X, E., právne zastúpeného JUDr. Ľubošom Bajuzíkom, advokátom, Nám. slobody 2, Humenné a J. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, právne zastúpenej JUDr. Karin Bilou, advokátkou, Kukorelliho 52, Humenné, v konaní o určenie výživného, takto

rozhodol:

I. Z v e r u j e mal. L. N., J. XX.XX.XXXX M. S. M. N., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

II. Otca z a v ä z u j e prispievať na výživu mal. L. N. sumou vo výške 130,- eur mesačne a na výživu mal. M. N. sumou vo výške 110,- eur mesačne za obdobie od 14.01.2020 do 16.03.2021.

III. D I Ź n é výživné vo výške 720,- eur otec matke zaplatí do 31.08.2022.

odôvodnenie:

1. Manželka podala dňa 14.01.2020 na súd návrh, v ktorom žiadala, aby súd rozviedol jej manželstvo s S. N., zveril mal. L. a mal. M. do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal prispievať na výživu mal. L. sumou vo výške 250,- eur mesačne a mal. M. v sume 150,- eur mesačne od 01.01.2019. Zároveň navrhla, aby súd upravil styk otca s mal. deťmi každú sobotu v čase od 14.00 hod. do 18.00 hod. v mieste ich bydliska.

2. V návrhu uviedla, že ich spolužitie ako manžela a manželky bolo od samotného počiatku veľmi problematické, nakoľko sa náhodne zoznámili a následne do seba zaľúbili, pričom obaja sa zoznámili po období dlhodobejších vzťahov, ktoré mali s inými osobami. Spoznali sa v júli roku 2013 a nakoľko otehotnela, v máji roku 2014 sa zosobášili. Ich maloleté deti sú teda vo veku 5 a 2 rokov. V podstate od samotného počiatku manželstva, nakoľko sa dostatočne povahovo nepoznali, bol ich vzťah a spolužitie založený len na vzájomnej nedostatočnej komunikácii. Ona spočiatku dúfala, že ich vzťahy sa postupne zlepšia, a preto sa im narodila aj druhá dcéra, avšak táto skutočnosť na zlepšení vzťahoch ako manželov vôbec nič nezmenila. Manžel pracuje ako profesionálny vojak, pričom celé vedenie domácnosti, deti a starostlivosť o nich, riešenie akýchkoľvek problémov ako rodiny bolo vždy len na nej. Keď sa im narodilo prvé dieťa, ktoré bolo veľmi nekludné, začali sa vzájomne odcudzovať aj fyzicky, nakoľko bola veľmi vyčerpaná z celého chodu domácnosti a z dieťaťa. Manžel od samého začiatku prejavoval nezáujem o tieto spoločné aktivity ako rodiny, dokonca jej nedával ani peniaze na domácnosť a celú svoju energiu a voľný čas venoval len svojmu koníčku, ktorým je poľovníctvo. Finančné prostriedky si vždy musela len vypýtať /doslova „vyžobrat“/, nikdy nemala prehľad ani o jeho zárobku, resp. o spoločnom hospodárení, nakoľko o neho neprejavoval záujem. Ona je od narodenia prvého dieťaťa

poberateľkou rodičovského príspevku, takže vždy trpela nedostatkom peňazí a doprosovanie si peňazí na deti a domácnosť bolo vždy ponížujúce. Nakoľko má pracovne stále aktívnu matku, tá jej finančne vždy vypomáhala /požičiavala/ a posledný rok, ak by nemala práve jej pomoc, tak s dvoma deťmi vôbec nevyžije. Matka jej prispievala na platenie réžie a úhrad za dom a takisto zabezpečovala aj stravu a potreby pre dve maloleté deti. V roku 2018 mali s manželom prvú vážnu a hlbokú krízu, nakoľko cez sms komunikáciu v mobile manžela zistila, že manžel má vzťah s jej najlepšou kamarátkou a zároveň ich susedou. Zároveň v mailovej komunikácii objavila objednávku izby v penzióne pre dve osoby v rámci jeho pracovnej doby. Táto skutočnosť ňou veľmi otriasla a s manželom sa úplne odcudzili nielen fyzicky, ale aj citovo. Manžel to samozrejme popieral, avšak povedal štyri verzie „pravdy“, ktorými sa úplne prezradil, nakoľko si sám odporoval. Jeho pracovná doba mu umožňovala prispôsobovať si voľný čas a niekedy ho aj štyri dni nevidela, nakoľko z práce išiel rovno na poľovačku, resp. trávil voľný čas podľa svojho uváženia. Nikdy spoločne ako rodina neboli na žiadnej dovolenke. Jeho nezájum o ňu a o deti sa postupne stupňoval a asi pred tromi mesiacmi úplne stratil záujem o financovanie detí a chod spoločnej domácnosti, zároveň sa odsťahoval žiť k svojmu otcovi z obce K. do mesta E.. Finančné prostriedky na deti a spoločnú domácnosť jej však neposkytuje už minimálne po obdobie 1 roka. Momentálne je na rodičovskej dovolenke a jej mesačný príjem pozostáva z rodičovského príspevku a prídavkov na deti, čo predstavuje čiastku vo výške cca 269,- Eur mesačne. Žijú v jej rodinnom dome v obci K., Q. E.. Jej mesačné náklady na sú nasledovné:

- plyn : 136,- €
- elektrina: 66,- €
- mobil, internet: 61,- €
- benzín: cca 50,- až 60,-€ /každodenný odvoz mojej dcéry do škôlky do HE a späť/
- jej poisťka: 25,- €
- voda : 40,-€
- škôlka: 50,-€ + ZRPŠ /20,- € ročne, tzn.: 1,50€ mesačne/
- strava: 250,-€ mesačne
- drogéria, doplnky výživy : 50,-€ mesačne
- oblečenie a kultúra cca 100,-€
- ročná poisťka domu: 114,-€ / mesačne cca 10,-€/
- ročná daň za nehnuteľnosť, odvoz smetí, daň za psa : 70,-€ /mesačne cca 6,-€/

Spolu náklady: cca 855,- € mesačne. Manžel momentálne žije v rodičovskom byte v E. so svojím otcom. Nemá okrem ich dvoch maloletých detí žiadnu inú vyživovaciu povinnosť. Je zamestnaný ako profesionálny vojak.

3. Manžel doručil dňa 04.03.2020 súdu písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že s rozvodom manželstva súhlasí. Súhlasí aj s tým, aby maloleté deti boli zverené matke, aj keď s výhradou, lebo má relevantné dôkazy o tom, že matka nadmerne požíva alkoholické nápoje. Pokiaľ ide o výdavky matky, k tomuto nie je možné čiastočne sa vyjadriť, pretože nevidel doklady o úhradách, ktoré uvádza a čiastočne je jej tvrdenie aj nepravdivé, lebo časť z tých výdavkov hradí on. Matka už dlhú dobu nikde nepracuje, nemá žiadny príjem, z ktorého by mohla hradieť výdavky a taktiež žiadnym spôsobom neprispieva na splácanie pôžičiek, ktoré majú spoločne. Navrhol určiť výživné z jeho strany na každé dieťa po 75,- eur mesačne vzhľadom na jeho príjem a opodstatnené výdavky.

4. Okresný súd Humenné rozsudkom sp. zn. XP/X/XXXX zo dňa 02.02.2021 takto rozhodol:

I. Súd manželstvo J. N.D., V. Y., J.. XX.XX.XXXX M. S. N., J.. XX.XX.XXXX, W. O. XX.XX.XXXX v E., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu vo zväzku XX, V. XXXX, J. N. XX, K. K..Č.. XX rozvádza.

II. Na čas po rozvode zveruje mal. L. N.Ú., J.. XX.XX.XXXX a mal. M. N., J.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

III. Otca zaväzuje prispievať na výživu mal. L. N. sumou po 160,-- eur mesačne a na mal. M. N. po 140,-- eur mesačne, ktoré bude poukazovať matke vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozhodnutia.

IV. Konanie o zaplatenie dlžného výživného uplatneného od 01.01.2019 zastavuje.

V. Stretávanie otca s maloletými deťmi súd neupravuje.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých detí.

6. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 24 CoP/48/2021 zo dňa 30.11.2021 o odvolaní matky proti rozsudku súdu prvej inštancie takto rozhodol :

I. Mení rozsudok vo výroku III. tak, že zaväzuje otca prispievať na výživu mal. L. N. sumou 250 Eur mesačne a na mal. M. N. sumou 150 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva.

II. Potvrdzuje rozsudok vo výroku IV. o zastavení konania o zaplatenie dlžného výživného za obdobie od 1.1.2019 do 13.1.2020.

III. V prevyšujúcej časti zrušuje rozsudok vo výroku IV. a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Krajský súd v Prešove v odôvodnení uvedeného rozsudku uviedol : Matka v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv na čas po rozvode manželstva žiadala určiť vyživovaciu povinnosť aj na čas predchádzajúci rozvodu. Je zrejmé, že takýto nárok nie je možné v predmetnom konaní uplatniť. Na druhej strane je nevyhnutné sledovať najlepší záujem dieťaťa a chrániť jeho záujmy aj tým, že po celý čas bude mať zabezpečené výživné. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé, či na súde prvej inštancie prebiehalo, resp. prebieha konanie podľa § 36 Zákona o rodine, v ktorom si matka nárok na výživné na čas do rozvodu manželstva uplatnila. V prípade, ak tomu tak nie je, a matka sa domnievala, že nárok na výživné na čas do rozvodu manželstva je možné uplatniť aj v konaní o rozvod manželstva (napriek jej právnomu zastúpeniu), je namieste, aby súd starostlivosti súdu o mal. detí sledujúc ochranu záujmu dieťaťa návrh na určenie výživného do času rozvodu manželstva uplatnený matkou v tomto konaní vylúčil na samostatné konanie a o tomto návrhu konal a rozhodol.

8. Konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva na súde prvej inštancie vedené nebolo, práva a povinnosti rodičov boli upravované len neodkladným opatrením nariadeným uznesením Okresného súdu Humenné sp. zn. XP/XX/XXXX zo dňa 29.04.2020, ktorým súd zaviazal otca prispievať na výživu maloletej L. N. sumou vo výške 130,- eur mesačne a na výživu maloletej M. N. sumou vo výške 110,- eur mesačne, počnúc vykonateľnosťou tohto uznesenia.

9. Súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) vylúčil návrh na určenie výživného pre maloleté deti na samostatné konanie, v ktorom posudzoval schopnosti a možnosti oboch rodičov prispievať na výživu maloletých detí, ako aj odôvodnené potreby mal. detí na čas do rozvodu manželstva.

10. Súd doplnil dokazovanie na pojednávaní nariadenom na deň 30.05.2022, na ktorom znova vypočul účastníkov konania. Právna zástupkyňa matky navrhla, aby súd rozhodol za vymedzené rozhodné obdobie zrušené odvolacím súdom tak, aby otec bol zaviazaný prispievať na výživu deťom za obdobie od 14.01.2020 do právoplatnosti rozhodnutia o rozvode 16.03.2021 sumou spolu 300 eur na obe deti, nakoľko je toho názoru, že finančná situácia otca mu takúto vyživovaciu povinnosť umožňuje platiť. Trovy konania si právna zástupkyňa matky neuplatnila.

11. Právny zástupca otca uviedol, že aj napriek rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je možné od otca chcieť, aby prispieval požadovanou sumou. Otec v čase rozhodnom, ktoré je predmetom tohto konania, platil deťom nie nejaké veci, ale všetko, nakoľko v tom čase matka bola bez príjmu. Preto vzhľadom na aj excesy, ktoré boli uvádzané v priebehu konania, navrhuje, aby otec doplatil sumou 100 eur na obe deti za rozhodné obdobie, ktoré je predmetom tohto konania. Trovy konania si neuplatnil.

12. Otec vo svojej výpovedi potvrdil, že v mesiaci január, február, marec, apríl k rukám matky nezaplatil žiadnu sumu a v mesiaci máj až do vyhlásenia rozsudku o rozvode prispieval na výživu deťom sumou v rozsahu neodkladného opatrenia, teda sumou po 240 eur mesačne. Taktiež uviedol, že v čase rozvodu

manželstva uhradil 3 úvery v celkovej sume 1000,- eur mesačne, pričom splátka úveru vo výške 170,- eur mesačne bola splátkou úveru na bývanie za nehnuteľnosť patriacu do výlučného vlastníctva matky.

13. Kolízny opatrovník navrhol, aby súd rozhodol v intenciách odvolacieho súdu.

14. Podľa § 36 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 odsek 1 a 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 odsek 4 a 5 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 odsek 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upravi rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. V konaní bolo zistené, že otec sa odsťahoval zo spoločnej domácnosti v priebehu roka 2019, pričom maloleté deti zostali v osobnej starostlivosti matky. Vzhľadom na tieto skutočnosti, ako aj nízky vek maloletých detí, súd ich zveril do osobnej starostlivosti matke, ktorá sa o nich reálne dlhodobo stará. Pri rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k mal. deťom za čas od 14.01.2020 do 16.03.2021 súd skúmal možnosti a schopnosti oboch rodičov poskytovať deťom potrebnú výživu a bolo preukázané, že matka do októbra 2020 poberala rodičovský príspevok vo výške 270,- eur mesačne a k tomu prídavky na 2 maloleté deti. Otec bol zamestnaný ako profesionálny vojak a podľa opisu mzdového listu dosiahol za obdobie 01/2020-08/2020 priemerný čistý príjem vo výške 1673,- eur. Na pojednávaní vo veci rozvodu manželstva vedenej pod sp. zn. XK. dňa 16.10.2020 uviedol, že spláca 3 úvery v celkovej výške 983,- eur. Jeho právny zástupca na pojednávaní dňa 16.10.2020 poukázal na to, že úvery boli použité na rodinný dom, ktorého výlučnou vlastníčkou je matka mal. detí. Otec na pojednávaní dňa 30.05.2022 už v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom doplnil, že úver na bývanie vo výške 170,- eur uhradil až do rozvodu manželstva na nehnuteľnosť, ktorého výlučnou vlastníčkou je matka maloletých detí. V súčasnosti po právoplatnosti rozhodnutia Okresného súdu Humenné sp. zn. 8P/7/2020 zo dňa 02.02.2021 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24 CoP/48/2021 zo dňa 30.11.2021 o rozvode manželstva a úprave práv a povinností k maloletým deťom, otec prispieva na výživu maloletej L. sumou vo výške 250,- eur mesačne a maloletej M. sumou vo výške 150,- eur mesačne. Pri určovaní výživného za čas do rozvodu manželstva súd zohľadnil skutočnosť, že otec splácal úver na bývanie vo výške 170,- eur mesačne na nehnuteľnosť, ktorá je vo výlučnom vlastníctve matky maloletých detí a rozhodol tak, že zaviazal otca prispievať na výživu mal. L. sumou vo výške 130,- eur mesačne a na výživu mal. M. sumou vo výške 110,- eur mesačne za obdobie od 14.01.2020 do 16.03.2021.

16. Dĺžné výživné za obdobie za uvedené obdobie súd vyčíslil na sumu 720,- eur, pretože otec mal zaplatiť za čas od 14.01.2020 do 16.03.2021 na výživnom sumu 3360,- eur. (14 mesiacov x 240,-

eur). Otec za uvedené obdobie zaplatil na výživnom sumu 2640,- eur, ktorú mu súd odrátal z dlžného výživného a dlžné výživné vyčíslil na sumu 720,- eur, ktorú otec zaplatí do 31.08.2022.

17. Podľa § 23 Civilného mimosporového poriadku ods.1, konanie sa začína na návrh. Podľa ods. 2, ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

Podľa § 40 Civilného mimosporového poriadku súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu. Sporové konanie je ovládané dispozičnou zásadou, v súlade s ktorou je súd viazaný žalobou. Táto zásada sa uplatní aj v konaniach mimosporových, avšak výhradne len v tých prípadoch, keď konanie možno začať aj bez návrhu. V intenciách čl. 5 Civilného mimosporového poriadku je prelomená dispozičná zásada v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Zároveň je uvedené prejavom vyšetrovacieho princípu, keď súd musí z úradnej povinnosti vyšetrovať skutočný stav veci. Týmto vstupuje do popredia aj princíp zakotvený v čl. 1, s ktorým prejednávanie a rozhodovanie o niektorých veciach nie je len v rukách a v záujme účastníkov, ale naopak, je tu prítomný verejný záujem štátu. V konaniach ktoré možno začať aj bez návrhu súd nie je viazaný návrhom účastníkov uvedených v návrhu na začatie konania. Súd tak nie je viazaný navrhovanou výškou výživného vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, pričom pre aplikáciu tejto zásady nie je rozhodujúce, či sa konanie začalo na návrh účastníka konania, alebo sa začalo vydaním uznesenia o začatí konania podľa § 23 ods. 2CMP. Postačuje, že konanie sa môže začať aj bez návrhu. Výrok rozhodnutia preto neobsahuje súčasne aj zamietavý výrok, lebo z výroku samotného rozhodnutia je zrejme, ako súd rozhodol inak, od petitu uvedeného v návrhu na začatie konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo

veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňaznej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.